

АНАЛИЗА УТИЦАЈА ПОЛИТИКА

ПРУЖАЊЕ ДОДАТНЕ ПОДРШКЕ
УЧЕНИЦИМА ИЗ ОСЕТЉИВИХ ГРУПА
У ПРЕДУНИВЕРЗИТЕТСКОМ
ОБРАЗОВАЊУ

ПРИЛОГ 4:
ЗАВРШЕНИ И ТЕКУЋИ ПРОГРАМИ
ДОНАТОРСКЕ ПОМОЋИ У СЕКТОРУ
ОБРАЗОВАЊА И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

ВЛАДА
РЕПУБЛИКЕ
СРБИЈЕ

ТИМ ЗА СОЦИЈАЛНО
УКЉУЧИВАЊЕ
И СМАЊЕЊЕ СИРОМАШТВА

A. Донаторски пројекти који се баве мерама подршке за унапређење положаја сиромашног становништва у сектору образовања

Назив	Донатор	Временски оквир	Буџет*	Кључне активности
Пружање унапређених услуга на локалном нивоу (DILS)	Светска банка	2009-2013	12 милиона евра	<p>Подршка Влади за подизање капацитета институционалних актера у циљу унапређења приступа ефикасности, праведности и квалитета пружања услуга на локалном нивоу.</p> <p>Активности и резултати активности усмерених на осетљиве групе</p> <ul style="list-style-type: none"> подршка повећању обухвата ученика из осетљивих група кроз доделу бесповратних средстава школама (364 гранта – у 94% општина налазе се школе обухваћене Програмом). Обуке за наставнике, интерресорне комисије, стручне сараднике, итд. унапређење социјалног укључивања 10.000 ученика ромске националности кроз грантове за 56 општина (140 школа, 54 предшколских установа, 55 ромских удружења грађана и 56 локалних самоуправа). <p>Ова компонента је једним мањим делом подржана средствима Ромском образовног фонда.</p>
За инклузију кроз образовање – Подршка Ромима и другим маргинализованим групама, Заједнички програм	УНИЦЕФ Црвени крст Швајцарска агенција за развој и сарадњу	2009-2013	8 милиона евра	<p>Циљ Програма је успостављање образовних модела и адекватног институционалног оквира у најмање 60 општина, којим се делотворно укључују маргинализована деца у систем образовања.</p> <p>УНИЦЕФ је успоставио развојне образовне центре у 10 општина, и то у 15 ромских насеља. Активности центара обухватају повећање спремности деце ромске националности за развојне и школске активности, и подстицање њиховог укључивања, останка у школи и школских постигнућа, саветовање родитеља о праксама васпитавања и подршку образовном процесу. Локални планови акције за децу развијени су у 21 општини, као оквир за усклађивање локалних политика са националним стратегијама и програмима.</p> <p>Црвени крст је пружио подршку укључивању у образовни систем око 2.851 осетљиве деце ромске националности, деце и младих са инвалидитетом и њихових вршњака у основне школе на годишњем нивоу. Овај програм делује у</p>

Назив	Донатор	Временски оквир	Буџет*	Кључне активности
				64 општина корз институционалну мрежу канцеларија Црвеног крста, кроз блиску сарадњу са предшколским установама, основним школама и центрима за социјални рад. Активности организације „Помоћ деци“ за унапређење образовања деце ромске националности у јужној Србији спроводе се у шест општина. Организује се подршка деци предшколског узраста, у Бујановцу је изграђена и опремљена нова зграда за предшколско образовање и васпитање, обучено је и ангажовано 28 ромских асистената, пружена обука наставника и подршка остваривању права на лична документа.
Унапређење предшколског образовања у Србији (пројекат <i>IMPRES</i>)	ИПА 2009	2011-2014	5 милиона евра	<ul style="list-style-type: none"> развијање пакета мера за локалне самоуправе да, на систематичан начин, организују своје мреже предшколских установа, да оптимизују капацитете предшколских установа и повећају приступ за осетљиве групе; проширење приступа предшколском образовању за децу из осетљивих група кроз обезбеђивање возила, мобилних предшколских монтажних објеката, опремање и реконструкцију; унапређење квалитета предшколских програма у општинама у циљу бољег одговора на потребе деце, породица и локалних заједница, са посебном пажњом на осетљиве групе.
Образовање за све – Повећање доступности и квалитета образовања за децу из маргинализованих група	ИПА 2008	2010-2012	3 милиона евра	<p>Пројектом је успостављен систем педагошких асистената, кроз</p> <ul style="list-style-type: none"> унапређење капацитета министарства, припрему основних материјала и оперативних алата, спровођење процеса одабира, обуке и ангажовања педагошких асистената, педагошко, психосоцијално и културно оснаживање релевантних педагошких група (директори школа и обданишта, запослени у школским и предшколским установама и педагошки саветници) уз обуку о новим педагошким методама, развој адекватних наставних материјала и израду каталога иновативних идеја за ваннаставне активности.
Оснаживање и проширење система ромских асистената/ педагошких асистената	ОЕБС Фонд за образовање Рома	2007	2 милиона долара	Програм ромских асистената у настави започет је као пилот програм 2002. године, спроводиле су га различите организације цивилног друштва, а 2007. године ОЕБС је преузео координирање и финансирање пројекта. У току 2009. године програм је институционализован и сада њиме координира Министарство просвете, науке и технолошког развоја.

Назив	Донатор	Временски оквир	Буџет*	Кључне активности
Инклузија ромских ученика у средњим школама у АП Војводини Покрајински секретаријат за образовање и културу	Фонд за образовање Рома	2007-2013	0,85 милиона евра	Програми стипендија и менторског рада са ученицима ромске националности у средњим школама, са посебном шемом подстицаја.
Инклузија ромских ученика у средњим школама у АП Војводини	Фондација за отворено друштво	2010-2013	1 милион долара	Програми стипендија и менторског рада са ученицима ромске националности у средњим школама.
Једнаке шансе у средњошколском образовању Партнери из цивилног друштва	Фондација за отворено друштво и Песталоци дечија Фондација	2005-2013	0,86 милиона долара	Подршка ученицима ромске националности у средњим школама кроз подршку учењу и изради домаћих задатака, припрему за завршне испите и изградњу капацитета школа. Укључило се неколико локалних организација цивилног друштва: Центар за интерактивну педагогију, Ромски образовни центар, Стабло, итд.
Развојно-образовни центри на југу Србије Друштво за унапређење ромских насеља	УНИЦЕФ	2002-2012	0,67 милиона долара	Пројекат је обухватио сиромашну децу и родитеље из 11 најсиромашнијих општина. Активности су подразумевале подршку у школи, припрему за упис у школу, ваннаставне активности, материјалну подршку и рад са школама и наставницима.
Вртићи без граница ЦИП	УНИЦЕФ	2011	0,38 милиона	Повећање обухвата деце старости 3-5 година у 10 локалних самоуправа. Бесплатни програми у објектима које су локалне самоуправе адаптирале, у блиској сарадњи са пројектом <i>IMPRESS</i> . Неформалне родитељске групе су успостављене и укључене у активности.
Упис деце у матичне књиге рођених УНХЦР	УНИЦЕФ	2007-2012	0,35 милиона	Пројектом је омогућен упис и стицање личних докумената за децу из осетљивих група. Укупно 1000 деце је уписано и дошло је до измене и допуне правних аката који су представљали препреку приступу систему образовања, социјалне заштите и здравства.

Назив	Донатор	Временски оквир	Буџет*	Кључне активности
Праксис				
Повећање расположивости предшколског васпитања и образовања у Србији Цивилно друштво, ЛС	Ромски образовни фонд	2008-2009	0,27 милиона евра	Главни циљ Пројекта био је да се осигура боља припрема деце ромске националности за редовно основно образовање кроз упис и подршку континуираном учешћу у предшколском припремном програму, као и да се осигура институционална одрживост кроз активно укључивање локалних самоуправа у оквиру целокупног процеса имплементације кроз координирање и сарадњу са сектором цивилног друштва и ромском заједницом. Пројекат је примењен у следећим општинама: Аранђеловцу, Бору, Крагујевцу, Новом Бечеју, Прокупљу, Смедереву, Сурдулици и Суботици.
Повећање расположивости предшколског васпитања деце ромске националности и образовања у Србији Цивилно друштво, ЛС	Ромски образовни фонд	2008	0,22 милиона евра	Подршка континуираном учешћу деце ромске националности у предшколском припремном програму, кроз сарадњу ромских организација, локалних самоуправа и предшколских институција у одабраним општинама (Суботица, Смедерево, Крагујевац, Аранђеловац, Бор, Ниш, Браничевски округ, Зрењанин, Прокупље, Нова Црња)
Повећање расположивости предшколског васпитања деце ромске националности Национални савет ромске националне мањине и Министарство просвете и спорта	Ромски образовни фонд	2008	0,2 милиона евра	Пројектом је осигурано успешно учешће 1400 деце ромске националности из 42 општине у предшколском припремном програму, са циљем да 95% деце ромске националности подржане кроз пројекат успешно упишу основну школу. Циљ је готово у потпуности реализован, а пројектом је инициран низ других активности и пројеката.

Назив	Донатор	Временски оквир	Буџет*	Кључне активности
<p>Развој друштвених центара у југоисточној Србији</p> <p>Друштво за развој деце и младих - Отворени клуб</p>	УНИЦЕФ	2012-	0,1 милион долара	Подршка активностима центара за социјални рад усмерена је на лични и професионални развој деце и младих у локалним заједницама на територији локалних самоуправа.
<p>Образовни програм за мајку и дете</p> <p>Конзорцијум ромских невладиних организација</p>	Ромски образовни фонд	2011-2012	0,1 милион евра	Побољшање приступа образовању у раном добу код деце ромске националности, са посебним освртом на најугроженије, развијањем капацитета ромских организација да воде образовне пројекте у својим заједницама намењене мајкама и деци, укључујући пројекат библиотеке играчака и успостављање мрежа између заинтересованих страна; оснаживање Ромкиња које су мајке деце предшколског узраста, као жена и мајки, кроз пројекте информалног образовања у циљу подршке деци у процесу образовања и васпитања; скретање пажње јавних служби на значај раног образовања и на њихове обавезе.

Б. Донаторски пројекти у области социјалне заштите

Назив	Донатор	Временски оквир	Буџет*	Кључне активности
Подршка спровођењу Стратегије развоја социјалне заштите	Норвешка и В.Британија	септембар 2006. – децембар 2009. године	4,19 милиона евра	<p>Изградња капацитета Министарства рада, запошљавања и социјалне политике, локалних самоуправа и других заинтересованих актера на националном и локалном нивоу у систему социјалне заштите за ефикасно спровођење Стратегије и Акционог плана, као и ширег процеса реформе социјалног укључивања. Подршка је обухватала следеће:</p> <ul style="list-style-type: none"> • развој координације и спровођења Стратегије развоја социјалне заштите, планирање социјалне политике на локалном нивоу, развој регулаторног система, фискална децентрализација, координација донатора, односи са јавношћу; • укључивање Завода за социјалну заштиту, Фонда за социјалне иновације, Сталне конференције градова и општина, других ресорних министарстава, локалних самоуправа, центара за социјални рад, установа за смештај и невладиног сектора итд. са утврђеним одговорностима за ефикасно спровођење Стратегије развоја социјалне заштите посредством радних група; • осмишљавање модела за развој минималних националних стандарда пружања 16 услуга социјалне заштите и дефинисање регулаторног система пружања услуга; • увођење методе вођења случаја у све центре за социјални рад; • израда локалних стратешких докумената о социјалној политици у 31 граду и општини, заједно са акционим плановима и буџетима за њихово спровођење; • подршка за 37 нових или постојећих услуга социјалне заштите у заједници путем програма бесповратне помоћи; • унапређење капацитета за стратешко планирање у области социјалне политике у четири велика града; • подршка изради нацрта новог Закона о социјалној заштити итд.

Назив	Донатор	Временски оквир	Буџет*	Кључне активности
Успостављање и примена система акредитације програма обуке за пружаоце социјалних услуга у Републици Србији	Норвешка	2007–2008. године	0,52 милиона евра	Развој система акредитације у Заводу за социјалну заштиту за програме обуке пружалаца услуга социјалне заштите и социјалних радника. Примена система акредитације представља један од стубова система за осигурање квалитета у области социјалне заштите и пружа чврсту основу за увођење система лиценцирања пружалаца услуга социјалне заштите.
Трансформација резиденцијалних установа за децу и развијање одрживих алтернатива	КАРДС 2006.	2008–2010. године	1,39 милиона евра	<p>Пројекат је спроводио УНИЦЕФ, а односио се на следеће области реформе система социјалне заштите деце, у складу са Стратегијом развоја социјалне заштите и Националним планом акције за децу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Развој политике и подршка законским реформама, како би се обезбедило остваривање и поштовање права деце без родитељског старања или деце са посебним потребама. • Изградња капацитета и подршка подизању квалитета неге, унапређењем програма намењених деци, повећањем стручних компетенција, одговорности и независног праћења. • Унапређење и развој услуга подршке за породице и децу, укључујући хранитељство, услуге дневног боравка и помоћ за негу у кући.
Подстицање социјалног укључивања путем јачања институција које пружају социјалне услуге у заједници	ИПА 2008.	2010–2013. године	5,5 милиона евра	<p>Активности овог пројекта обухватају:</p> <ul style="list-style-type: none"> • јачање капацитета Министарства рада, запошљавања и социјалне политике за праћење, евалуацију и надзор децентрализованих и добро циљаних услуга социјалне заштите у заједници; • груписање општинских власти у најмање 10 региона у Србији ради усвајања заједничких стратегија услуга социјалне заштите у заједници и развоја циљаних услуга социјалне заштите у заједници на локалном нивоу у циљу спровођења тих стратегија; • сензибилизација јавног мњења у Србији, нарочито на локалном нивоу, о потребама осетљивих група уопште и, конкретно, деце са инвалидитетом, у циљу промене моделâ прихватања ових група у друштву и бриге о њима; • реализација једног уговора о услугама и програма бесповратних средстава.

Назив	Донатор	Временски оквир	Буџет*	Кључне активности
Успостављање и примена система лиценцирања пружалаца услуга социјалне заштите у Србији	Норвешка	2011–2013. године	0,6 милиона евра	Помоћ Министарству рада и социјалне политике у осмишљавању модела за лиценцирање пружалаца услуга социјалне заштите и његово тестирање у циљу успостављања и примене система лиценцирања у складу са нацртом новог закона.
Подршка деинституционализацији и социјалном укључивању особа са менталним инвалидитетом и менталним обољењима	ИПА 2011.	2012–2015. године	5,17 милиона евра	Циљ пројекта је да омогући деинституционализацију и социјално укључивање особа са менталним инвалидитетом и поремећајима менталног здравља путем трансформације институција тако да побољшају своје услуге и пруже подршку развоју социјално-здравствених услуга на локалном нивоу.

Назив	Донатор	Временски оквир	Буџет*	Кључне активности
Подршка социјалном укључивању најугроженијих група, укључујући Роме, путем разноврснијих услуга социјалне заштите у заједници	ИПА 2012.	Очекује се да почне	6,5 милиона евра	<p>Реализација овог пројекта ће омогућити веће социјално укључивање осетљивих група, укључујући Роме, ширењем и јачањем интервенција у заједници прилагођених специфичним потребама ових група. У оквиру пројекта предвиђено је следеће:</p> <ul style="list-style-type: none"> • јачање капацитета локалних самоуправа за управљање политиком социјалног укључивања, као и капацитета локалних самоуправа и пружалаца социјалних услуга за развој иницијатива социјалног укључивања у заједници, изградњом локалних партнерстава и јачим међуресорним повезивањем; • специјална обука водитеља случаја у центрима за социјални рад о поступању у контексту политике инклузије Рома; • реализација програма бесповратних средстава ради јачања мреже, понуде и квалитета постојећих услуга социјалне заштите у заједници, али и подстицања развоја иновативних међуресорних приступа пружању услуга у социјалној заштити, здравству, просвети и запошљавању и подстицања међуопштинске сарадње у пружању услуга социјалне заштите (кластерски приступ), са циљем постизања ефекта економије обима и буџетске ефикасности; • један део програма бесповратних средстава ће посебно бити намењен подршци иницијативама активног укључивања на локалном нивоу којима се унапређује социјална укљученост Рома; • подршка на националном нивоу са циљем укључивања најуспешнијих иновативних иницијатива у стандардне поступке и усвајања минималних националних стандарда, укључујући и развој заједничких стандарда пружања међуресорних услуга у сарадњи са другим релевантним министарствима; • подршка Министарству рада, запошљавања и социјалне политике за управљање даљом децентрализацијом социјалне политике и услуга, давање смерница и подршке локалним самоуправама у том процесу, праћење и евалуацију процеса, ширење најбоље праксе и информисање о политици социјалног укључивања.